

משפטי שבת

כי תצא

עורך העלון : נדב אלחדיף

עלון 630

שנה אחת עשרה • יב' אלול תשפ"ה

שלוות הנפש

הרב יהודה שוילי שליט"א

הפרנסה מגיעה מהשי"ת

כתב מרנא הבא"ח זיע"א בספרו בן יהודיע לבאר את דברי הגמרא (סוטה מה): "רבי אליעזר הגדול אומר, כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר, אינו אלא מקטני אמנה, והיינו דאמר רבי אליעזר, מאי דכתיב כי מי בז ליום קטנות, מי גרם לצדיקים שיתבזו שולחן לעתיד לבא קטנות שהיה בהן שלא האמינו בהקב"ה". גם הצדיקים, מבזבזים ומאבדים את חלקם לעולם הבא, באותה קטנות שהייתה בהם שלא האמינו בהקב"ה, שכאשר הייתה להם פת בסלם להיום, דאגו על הלחם של מחר.

וביאר הבן איש חי, מהי אותה 'קטנות שהייתה בהם'. "פירוש היו תולים פרנסתם בטבע שברא הקב"ה בעולם, ולא האמינו שהכל בא להם בהשגחתו יתברך דבר יום ביומו, ששולחנו ערוך לכל, וכמו שנאמר, "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון", שאם היו חזקים באמונה זו של ההשגחה, (בעבור הטובה שמקבלים בעולם הזה), אז היו מתפרנסים בעולם הזה בזכות האמונה הזאת, דכתיב (חבקוק פרק ב פסוק ד) "וצדיק באמונתו יחיה" כלומר בשכר אמונתו יחיה בעולם הזה, וממילא לא ינוכה משכר עולם הבא כלום, אך כיון שלא הייתה אמונתם חזקה בכך, לכן הם מתפרנסים בעולם הזה בשכר מצוותם, וממילא מתבזבז שולחנם לעולם הבא, כי ינוכה ממנו בעבור טובת עולם הזה".

וכתב רבינו אברהם בן הרמב"ם בספר המספיק 'הבוטח בה' בעניין הפרנסה הריהו מן השומעים בקולו. מי שעושה את ההשתדלות אך בוטח בה יתברך, ויודע שהפרנסה אינה מגיעה מכוחה של ההשתדלות שעשה אלא מתחת ידו הרחבה של הקב"ה, שהוא המשפיע את הפרנסה לאדם ולא הפעולות הגשמיות, 'אדם זה יזכה שישלם לו הקב"ה גמול בטחונו בפרנסה קלה. וזהו שנאמר בפסוק בתהילים שם "כִּן יִתֵּן לַיְדִידוֹ שֵׁנָא". שהקב"ה ירחיב פרנסתו וישפיע עליו כל טוב.

משולחן שלמה

מו"ר הגאון רבי שלמה יהודה בארי שליט"א - הינוקא

לעשות דבר שיגרום לו לרעה, כך כשיש לאדם את ראשית הדעת והחכמה מענין שכר ועונש, ואיבוד החכמה הוא בסיבת הגאווה שיש באדם, כי החכמה היא מצד יסוד המים כמ"ש במשלי (יח, ד) "נחל גובע מקור חכמה", והגאות היא מצד יסוד האש שדרכה לגבוה למעלה, וכשהאדם מתגאה, חכמתו מסתלקת, כמובא במסכת פסחים (בדף סו ע"ב) שכל המתייחר חכמתו מסתלקת, ונכנס בו רוח שטות לרצון ולמחשבה בדבר עבירה.

וכדי שתשרה החכמה והיראה תמיד באדם, צריך שיזכור במעמד הר סיני, כי נתן הקב"ה את התורה דוקא על 'הר' שמתנשא למעלה ולא בשפלה או בעמק, כדי שתמשך היראה לדורי דורות גם על מי שהוא גבוה כלה. וזה שנאמר במתן תורה "ויחרד כל ההר מאוד" (שמות יט, יח), שאע"פ שתהיה גאות באדם, תוכל היראה של מעמד הר סיני לבטל את גאוותו ולהשיב בו את ראשית החכמה, שהיא הידיעה הברורה בשכר ועונש, ולא יזיק את עצמו בקדושת היסוד, וישמור את היראה. ולכן הביא הקב"ה על הר סיני קולות וברקים ויראה גדולה, בכדי שתמשך היראה על נשמות ישראל לדורי דורות. ולכן על ידי שהיתה יראה גדולה על ההר כמ"ש "ויחרד כל ההר מאוד", נמשכה זו היראה על כל ישראל, כמ"ש (שמות שם, טז) "ויהי קולות וברקים וענן כבד על ההר וקול שופר חזק מאוד, ויחרד כל העם אשר במחנה".

כי כל מדת היראה נמשכת ממעמד הר סיני, וככל שמתרחקים יותר מהזיכרון ביום מתן תורה, כך מאבדים את היראת שמים. וכל היראה שיש בירושלים שאף היא מקור היראה כמו שאמרו במדרש (ב"ר נ, י) שנקראת 'ירושלים' על שם יראה שלם, וכן היראה שהיתה בבית המקדש מפני אדון השמים והארץ אשר שיכן שמו בבית הזה, נמשכת גם היא ממעמד קבלת התורה, כי ביום זה העתיק הקב"ה את מקום המקדש להר סיני כמובא במדרש שוחר טוב (מזמור סח).

ביראת שמים ישנם מדרגות הרבה שאותם צריך האדם להשיג, ובכל יום צריך להוסיף יראה מהשי"ת. ותוספת היראה שמוסיף האדם בכל יום נקראת 'יראה עילאה', ותלויה היא במדרגת עבודתו את השי"ת, ויש 'יראה תתאה' שהיא היסוד שעליה עומדים כל עבודת האדם ותורתו, ועליה צריך לשמור בכל זמן ובכל מדרגה שיהיה האדם, ואף אם תימנע ממנו עבודת השי"ת בתורה ובתפילה כראוי, או שיהיה טרוד ביסורים ח"ו, או שימצא בין הגויים, יהיה תמיד כולו מלא וגדוש יראת שמים.

ויראה עילאה היא שמביאה את האדם לעשות תשובה בכל יום מחדש, כי מפני שמוסיף דעת בגדולת השי"ת, מוסיף יראה גדולה יותר על יראתו, ועל כן עושה תשובה מחדש לפני השי"ת, וזהו שכתוב (בקהלת א, יח) "ויוסיף דעת יוסיף מכאוב", שכיון שיודע יותר מגדולת ה' ב"ה, יוכל להרגיש יותר את כאב חטאיו ולשוב עליהם בתשובה מחדש. ויראה תתאה היא שאין האדם חוטא, ושומר את עצמו תמיד מלעבור עבירה ח"ו, והיא יסוד הדעת וראשיתה, כמ"ש (במשלי א, ז) "יראת ה' ראשית דעת". ויראה תתאה תלויה בקדושת היסוד, וכן שמירת קדושת היסוד תלויה ביראה תתאה, כי הם תלויים זה בזה, שכשהאדם יסוד את נפשו להשמור מכל שמץ של פגם היסוד, תהיה לו יראה תתאה לשמור את כל מצוות התורה, ומאידך כשישמור האדם את היראה שהיא ראשית הדעת ויסודה, לא יחטא, ולא יעבור עבירה ח"ו. כי ראשית היראה היא בקדושת ברית קודש, כמ"ש 'בראשית' - ירא שית, שיהיה ירא על המידה השישית שהיא היסוד.

והנה היראה מהחטא תלויה בחכמה, כמ"ש בתהלים (קיא, י) "ראשית חכמה יראת ה' וכמובא בתיקונ' (תיקון כו בדף ע"ב) מאן דלית ביה דחילו לית תמן חכמה. כי כפי שיש לאדם דעת לשמור את גופו מלכנס לתוך האש או מלעשות כל דבר סכנה שיוכל לאבד את נפשו, ויש לו את החכמה שלא

לרפואה שלמה הצלחה וכל הישועות:

מו"ר הרב ישראל מאיר יוסף בן אסתר, מו"ר הרב דוד שלום בצרי בן ויקטוריה, מו"ר הרב שלמה יהודה בן דליה, רון בן שמחה, זכריה בן אפרים, אברהם אלברט בן בלינה, אפרים בן מרים, יוסף בן יונה, משה בן בלינה, גל בן מלכה. יעקב בן אליהו. ינון בן חיה וב"ב | העלון מוקדש להצלחת עם ישראל להצלחת החיילים, להשבת החטופים, ולגאולה השלמה בקרוב.

להפצה הקדשות והוספת שמות 053-4188097 או 050-5218899

לעילוי נשמות:

מרים בת אסתר, שמחה בת אסתר הרב בנימין דוב בן סימה רחל, ריטה רבקה בת שרה, הרב אורי זוהר בן גולדה צוק"ל, אסתר בת גיזל, שם טוב בן אסתר, הראל בן תמר הי"ד

שער הבטחון

מו"ר הגאון הרב יגאל כהן שליט"א

העשירות מגלה מי הוא העובד את ה' באמת

ולפעמים יש כאלה רשעים שה' יתברך נותן להם פרנסתם בשפע כדי לנסות אנשים אחרים, והם הרמאים המסתירים את רשעותם ומראים עצמם כצדיקים. כאשר הם רואים את הרשעים איך שהם עובדים עבודת ה' ובכל זאת מצליחים וחיים בנחת ושלום, מיד הם עוזבים את עבודת הבורא יתברך ומזדקקים להתחנף לרשעים ועושים כמעשיהם הרעים, ועל ידי כך ה' יתברך מברר מי עובד אותו באמת ומי רק כלפי חוץ. מי שנאמן לה' יתברך, גם אם קשה לו ומבישים אותו, יקבל על זה שכר עצום מאתו יתברך. כמו שהיה עם אליהו הנביא, שהרג את נביאי הבעל ובגלל זה איזבל אשתו של אחאב המלך רדפה אותו להרגו, וכך היה גם עם ירמיה הנביא ומלכי הדור שלו.

כאייל תערוג

מו"ר הגאון הרב אייל עמרמי שליט"א

לא לשכוח את העיקר

מספר רבי מרדכי מנשכיו זצ"ל שפעם ציוה עליו הבעש"ט להביא יין ממדינה רחוקה ששם יש גפנים משובחים, ויכין לו יין מהודר ומשובח, בלי שום מגע של גוי. נסע לשם וישב חודשיים בעמל וטורח גדול, כל ענב וענב עקב אחריו עד שהגיע לחבית יין, שהכל יהיה מהודר ומשובח בשביל הבעש"ט הקדוש. בחזרה לבית, ירד גשמים גדולים, וטורח גדול עם העגלות בתוך הבוץ, אבל בכל זאת השתדל וטרח מאוד בשביל שלא ינזקו החביות, מסר את הנפש בשביל לשמח את הרב שלו. ולא הסיה דעתו שום רגע מהחביות, אפילו בלילה ישן ליד החביות שלא להסיח את הדעת מהם. כשהגיע למיזבז' עירו של הבעש"ט, רץ מיד לרבו לבשר לו על כך שהחביות הגיעו במסירות נפש וטרח גדולה, והם כשרות למהדרין מן המהדרין, בהשגחה גדולה שלו. וברגע שרץ לרב והשאיר את החביות בחוץ, באותו רגע הגיע חייל קוזק אחד שצעק שהביאו יין ישן לעיר, ולא זו משם עד שלא פתח את כל החביות וטעם מהם. עשה את כל היין נסך ופסל אותו. כמה טרח בשביל הרב, וברגע אחד הכל הלך לטמיון. שאל התלמיד את הבעש"ט למה זה קרה אחרי כל הטורח והגיעה? וענה לו הבעש"ט: 'העונש שלך בעבור שמסרת נפשך על שמירת היין ושכחת את עיקר השמירה שלך, להתפלל לקב"ה שישמור לך על היין'. מה אנחנו למדים מהסיפור? הוא חשב שהוא שומר על היין, הוא לא האמין שרק התפילה שלו שומרת, הוא התפלל אבל לא האמין שרק התפילה שומרת. שום דבר לא ישמור - אם ה' לא ישמור, אם ה' לא ישמר עיר שווא ששקד שומר. נתחזק בתפילה ובאמונה, ואנחנו שגרים בארץ ישראל המחויבות שלנו יותר גדולה. ה' יזכנו.

דפוס צבעים אמיתיים

ממתק לשבת

מו"ר הגאון הרב שלמה בצרי שליט"א

"כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלוך בידך"

ממורנו הרב חיים אבישלום הכהן זצ"ל

חכמינו זיכרונם לברכה לימדונו שפסוק זה מרמז על מלחמת היצר הרע ומלמד את האדם דרך במלחמה זו שהיא כידוע מלחמה תמידית בכל זמן ובכל שעה, ואומרת התורה לאדם דע לך: אם רק תצא, אם רק תתחיל, תעשה השתדלות הראשונית אז מובטח לך שתנצח - ונתנו ה' אלוך בידך את זה צריכים אנו לזכור תמיד.

כמה פעמים בחיינו נתקלנו בדבר הנראה לנו גדול עלינו לא בהשיג ידנו, לפי הטבע אין סיכוי שנצח מה עושים? עוזבים? לא מנסים? לא עושים? כאן מבטיחה לנו התורה רק תושיט יד, ה' יאריך לך כבר את היד כפי שראינו אצל בתיה בת פרעה שהיא באה למשוך את משה ולפי הטבע לא היה שייך שתגיע. תורתנו מלאה בעצות התחזקות מה עושים כשקשה לנו? מה עושים שאנו בירידה, איך מתחזקים? איפה ברית האמונה והשמחה והרצון? הקדוש ברוך הוא עושה עמנו ניסים רבים צריכים רק להרים את הראש ולבקש ה' תעזור לי אני לבד וה' עוזר ועושה ניסים ונפלאות כל יום מחדש. כפי שכתוב בתפלת שמונה עשרה "ועל ניסך ונפלאותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים" הניסים של אדם מוכנים ומזומנים לו מיום הולדתו, צריכים רק להרים את הראש ולבקש. כאשר אדם יודע שהקדוש ברוך הוא נמצא בעולם ואפשר לפנות אליו ולדבר אתו בכל עת אז הוא תמיד יהיה בשמחה.

"כי תבא בנרם רעך" - איתא במדרש קהלת: מעשה בשועל שמצא כרם מגודרת ולא יכול היה להיכנס לאכול את הענבים, פרט לנקב קטן בגדר. צם ג' ימים עד שהרזה ונכנס לכרם דרך הנקב. אכל מהענבים והשמין, ולא יכול היה לצאת מהכרם, צם עד שהרזה שוב ויצא מהכרם. כך הוא העולם הזה, כמו שנכנס ריקן לעולם הזה כך ייצא כשיגיע זמנו לעזוב את העולם ללא כל מלווים, אלא רק עם מעשיו הטובים. תני בשם ר' מאיר: כשהאדם בא לעולם, ידיו קפוצות - כל העולם כולו שלי הוא ואני נטלו. וכשנפטר מהעולם ידיו פשוטות - לא נחלתי מהעולם הזה כלום. כן שלמה המלך אמר: "כאשר יצא מבטן אמו ערום - ישוב ללכת כשבא, ומאומה לא ישא בעמלו שיוולך בידו" (קהלת פ"ה י"ד). לפי זה יש לפרש "כי תבוא בכרם רעך" - כשאדם נולד ובא לעולמו של הקדוש ברוך הוא הנקרא 'רעך', "ואכלת כאוות נפשך", אולם לכליך לא תיתן - כשיצא מהעולם לא ייקח אתו מאומה, כדאמרו (באבות): בעת פטירת האדם אין מלווין לו לאדם לא כסף וזהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים.

בואו להיות שותפים למטעמי שבת

הדפסת העלון ממומנת מתרומות ופרסומות.

כדי שנוכל להמשיך להדפיס ולהפיץ - אנחנו זקוקים לעזרתכם:

תרמו וְאִזּוּ פִּרְסַמוּ בַּעֲלוֹן - וְהִיוּ חֵלֶק מִזִּכְיוֹ הָרַבִּים.

תוכן עם נשמה. קהל מדויק. השפעה אמיתית.

לתרומות ופרסום 050-5218899